

ή της Πολυτεχνικής Σχολής Κρήτης

«Έρα χρόνια»

Της ΧΡ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ

Η πέμπτη ψυχρή εισβολή μέσα σε 21 χρόνια ήταν αυτή που δέχτηκε η Ελλάδα το τελευταίο Σαββατοκύριακο. Το 1987, το 1992, το 2002 και το 2004 ήταν οι χρονιές που οι ψυχρές αέριες μάζες από την Ανατολική Ευρώπη «επισκέφτηκαν» τη χώρα μας, με αποτέλεσμα την εκδήλωση έντονων καιρικών φαινομένων.

Στις 4 Μαρτίου του 1987 σημειώθηκε ίσως η χειρότερη κακοκαιρία, αφού εκτός από τα τεράστια προβλήματα που δημιουργήθηκαν στη χώρα, 13 άνθρωποι είχαν χάσει τη ζωή τους, οι περισσότεροι από αυτούς καρδιοπαθείς. Η Αθήνα είχε ντυθεί και τότε στα άσπρα, ενώ η χιονόπτωση στην πρωτεύουσα είχε κρατήσει 7 μέρες, με αποτέλεσμα να παραλύσει η οικονομική και εμπορική ζωή της πόλης.

Το θερμομέτρο στην πόλη έδειξε -3,6 βαθμούς. Χιόνι έπεσε σε Κυκλάδες και Κρήτη. Ρεκόρ είχαν σημειώσει οι αρνητικές θερμοκρασίες, αφού ακόμα και μέσα στην πόλη της Τρίπολης το θερμομέτρο κατέβηκε

στους -16. Σοβαρά προβλήματα είχαν σημειωθεί στο οδικό δίκτυο της χώρας και δεκάδες χωριά είχαν αποκλειστεί για πολλές μέρες. Λεωφορείο του ΚΤΕΛ Αγρινίου λόγω του παγετού είχε ανατραπεί λίγο έξω από το Μεσολόγγι, με αποτέλεσμα τον τραυματισμό 23 ανθρώπων.

Δεν ήταν όμως η πρώτη φορά που χιόνισε μέσα στην Αθήνα. Είχε ξανασυμβεί το 1968, το 1971, το 1972, το 1977 και το 1983.

Γανουάριο συνέβη η πρώτη επέλαση του χιονιά το 2002, η οποία έπληξε περισσότερο την κεντρική και νότια Ελλάδα. Περίπου 60 ώρες χιόνιζε στην Αθήνα, με αποτέλεσμα η ζωή στην πρωτεύουσα να παραλύσει για μέρες. Η Κρήτη ήταν η περιοχή που είχε τα μεγαλύτερα προβλήματα από το κύμα κακοκαιρίας, ενώ τεράστιας ήταν οι καταστροφές που σημειώθηκαν στα ελαιόδεντρα του νησιού. Στις 23 Φεβρουαρίου της ίδιας χρονιάς ένα δεύτερο κύμα κακοκαιρίας χτύπησε τη χώρα, περισσότερο την Εύβοια, την Κρήτη και τη Βοιωτία, αφήνοντας πίσω του 7 νεκρούς.

Ανήμερα την Τσικνοπέμπτη, στις 12 Φεβρουαρίου του 2004 ο χιονιάς παρέλυσε και πάλι τη χώρα. Η ψυχρή εισβολή αυτή τη φορά έπληξε περισσότερο τη ΒΔ, Κεντρική και Νότια Ελλάδα. Χιόνι έπεσε μέχρι και στη Γαύδο, το νοτιότερο σημείο της Ευρώπης. Οι πολύ χαμηλές θερμοκρασίες και οι θυελλώδεις άνεμοι στα πελάγη ήταν τα κύρια χαρακτηριστικά του κύματος κακοκαιρίας. Τεράστια τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί στις συγκοινωνίες, ενώ και πάλι είχαν κλείσει τα σχο-

λεία. Το αεροδρόμιο των Σπάτων παρέμεινε κλειστό για περισσότερο από 24 ώρες. Εκατοντάδες και τότε τα αποκλεισμένα χωριά, τα περισσότερα από αυτά στην Πελοπόννησο. Σημαντικές οι καταστροφές που προκλήθηκαν στις καλλιέργειες από τον παγετό.

Μεσολάβησαν από τότε 4 χρόνια για να μας ξαναθυμηθούν οι ψυχρές αέριες μάζες και, όπως σημειώνει ο μετεωρολόγος της ΕΜΥ Νίκος Καραταράκης, το αίτιο που έδωσε τις πολύ πυκνές χιονοπτώσεις την Κυριακή το απόγευμα και τη νύχτα προς Δευτέρα στην Ανατολική Στερεά, στην Αττική, το Αιγαίο και την Κρήτη, ήταν η έλευση ενός κλειστού χαμηλού στην ανώτερη ατμόσφαιρα, που συνοδευόταν από πολύ ψυχρή αέρια μάζα (ξεπέρασε λίγο το

προηγούμενο ρεκόρ του 2004) και στροβιλιζόταν πάνω από το Β. Αιγαίο.

Αποτέλεσμα ήταν να τροφοδοτηθεί με υγρασία και θερμότητα από το Αιγαίο και στη συνέχεια να κινήσει προς και πάνω από το ανατολικό κυρίως κορμό της χώρας και το Αιγαίο. Ταυτόχρονα, επικράτησαν ΒΑ άνεμοι στην κατώτερη ατμόσφαιρα, που ενίσχυσαν το μηχανικό αίτο που ευνοεί τις χιονοπτώσεις στα ανατολικά ηπειρωτικά.

Σύμφωνα με τον κ. Καραταράκη, η πρόσφατη κακοκαιρία μοιάζει με εκείνη του 2004. Σημαντικές χιονοπτώσεις σημειώθηκαν και στις δύο περιπτώσεις, ίσως όμως στην πρόσφατη κακοκαιρία τα χιόνια στη Δυτική, Νότια Αττική και πιθανόν στο κέντρο να ήταν περισσότερα απ' ό,τι τον Φεβρουάριο του 2004.

Η κακοκαιρία αυτή επηρέασε λιγότερο τη Βόρεια Ελλάδα και το μεγαλύτερο μέρος της Θεσσαλίας, ενώ το 2004 τα χιόνια ήταν αρκετά και στη Δυτική Μακεδονία και σε όλη τη Θεσσαλία.

Το θερμομέτρο αυτή τη φορά έπεσε λίγο πιο χαμηλά στις περισσότερες περιοχές της Αττικής απ' ό,τι το 2004. Στις 13/2/2004 στο Ελληνικό και στη Ν. Φιλαδέλφεια είχαμε αντίστοιχα 3,8 και -4,8, ενώ στις 18/2/2008 -4,2 και -5,0 βαθμούς Κελσίου. Δεν συνέβη όμως το ίδιο με την Πεντέλη.

Ο αντίστοιχος σταθμός του Εθνικού Αστροσκοπίου έδωσε στις 13/2/2004 θερμοκρασία -10, τη χαμηλότερη από το 1996 που ξεκίνησε η λειτουργία του, ενώ η αντίστοιχη για τις 18/2/2008 ήταν -7. Η χαμηλότερη θερμοκρασία που σημειώθηκε χθες στη χώρα (από σταθμούς της ΕΜΥ) ήταν αυτή της Τρίπολης με τον υδράργυρο να πέφτει στους -16, ενώ το ρεκόρ στην ίδια περιοχή είναι -17 που σημειώθηκε στις 18/1/1976.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Αναποτελεσματικοί

Του ΕΥΘΥΜΗ ΛΕΚΚΑ*

Είχα τονίσει κατά την εκδήλωση πρόσφατων φυσικών καταστροφών ότι η αξιοπιστία και η ικανότητα του συστήματος διαχείρισης κρίσεων -που στη χώρα μας εκφράζεται από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας- δοκιμάζεται, όχι από μικρές ή μεσαίου μεγέθους φυσικές καταστροφές, αλλά από καταστροφές σε μεγάλη κλίμακα με σημαντικές επιπτώσεις.

Οι καταστροφικές πυρκαγιές του περασμένου καλοκαιριού απέδειξαν την πλήρη ανεπάρκεια του συστήματος και την κατάρρευσή του, η οποία ακολουθείται μοιραία από την εφαρμογή αυτόβουλων και αυτόνομων ενεργειών, οι οποίες είναι αναποτελεσματικές και πολλές φορές επικίνδυνες.

Στην ίδια περίοδο φάνηκε επιπρόσθετα η πλήρης έλλειψη εφαρμοσμένης επιστημονικής πληροφόρησης που θα καπνύθηκε αποφασιστικά την επιχειρησιακή επέμβαση, ολέθριο σφάλμα του ηρωικού και ταυτόχρονα γραφικού κ. Φούρλα, πρώην ΓΓΠΠ, που επιχειρούσε θεωρώντας ότι βρισκόμαστε στο έπος του 1821.

Τα έντονα καιρικά φαινόμενα αποτελούν μία μεσαιας κλιμακας έκτακτη ανάγκη, στην οποία δυστυχώς δεν αποφεύχθηκαν οι εγγενείς αδυναμίες του συστήματος διαχείρισης κρίσεων, παρά τις πραγματικά αξιόλογες προσπάθειες των ανθρώπων που το υπηρετούν.

Τα προβλήματα ουσιαστικά που εντοπίστηκαν αφορούν:

Α Την αδυναμία του επιχειρησιακού τομέα επέμβασης να διαχειριστεί όχι την επιστημονική πληροφόρηση -δηλαδή τις προβλέψεις των μετεωρολόγων- αλλά να προσαρμοστεί στις διαφοροποιήσεις των μετεωρολογικών δεδομένων που ήταν επόμενο να υπάρξουν λόγω της φύσεως των φαινομένων.

Ετσι υπήρχε μεγάλη κινησιοποίηση προσωπικού και διάθεση εξοπλισμού σε νομούς και περιοχές που δεν εκδηλώθηκαν καν φαινόμενα. Αντίθετα παρατηρήθηκε έλλειψη σε περιοχές που βρέθηκαν στο μάτι του κυκλώνα με αποτέλεσμα να σημειωθούν σημαντικές καθυστερήσεις σε συγκαταστροφικό επίπεδο.

Β Τις γραμμές ζωής (life lines) που δεν μπόρεσαν να διατηρηθούν σε λειτουργία λόγω ανεπίτρεπτων σφαλμάτων, ειδικά όταν αυτές παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαχείριση, όπως π.χ. εθνικές οδοί. Βρέθηκαν μάρτυρας της ανεπάρκειας των οργάνων να ελέγξουν αφελείς οδηγούς που δεν ήταν εξοπλισμένοι με τα απαραίτητα και οι οποίοι εισέρχονταν στη ζώνη της κρίσης, γεγονός που συνέβαινε στη διακοπή της κυκλοφορίας στην Ε.Ο.

Υ Την πάγια αδυναμία υλοποίησης των σχεδίων λόγω προβλημάτων στην οριζόντια και κατακόρυφη διοικητική διάταξη, η οποία χαρακτηρίζεται από την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και ανεπαρκούς εξοπλισμού.

Δ Την ενημέρωση του κοινού από τα ΜΜΕ με συγκεκριμένες οδηγίες και εντολές αυτοπροστασίας και προστασίας έτσι όπως διεθνώς γίνεται χωρίς τις γνωστές υπερβολές και χωρίς υποτίμηση της έκτακτης ανάγκης.

Εν κατακλείδι, η παρουσία του κράτους στην κρίση και σε συγκαταστροφικό επίπεδο ήταν εμφανής αλλά η αποτελεσματικότητα ανεπαρκής...

* Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, ειδικός σε θέματα διαχείρισης καταστροφών
•elekkas@geol.uoa.gr
•elekkas.gr

SOS για πετρέλαιο θέρμανσης

Στέγνωσαν οι καυστήρες πολλών πολυκατοικιών της Αθήνας και μέσα σε όλα τα άλλα, προβλήματα παρουσιάστηκαν και στη διανομή πετρελαίου. Τα βυτιοφόρα δεν μπορούσαν να κυκλοφορήσουν ως και αργά το μεσημέρι χθες, με τους εκπροσώπους των αυτοκινητιστών να τονίζουν πως είχαν σχετική εντολή από την Τροχαία. Πρόσθεταν πάντως πως πάρα πολλοί συνάδελφοί τους φοβήθηκαν τους παγωμένους δρόμους, καθώς μπορεί η κυκλοφορία στις κεντρικές αρτηρίες να ήταν σχετικώς εύκολη υπόθεση αλλά δεν ίσχυε το ίδιο για τις γειτονιές και τα στενά της Αθήνας.

Η διανομή καυσίμων σε ορισμένες -πιο τυχερές- περιοχές ξεκίνησε μετά τις 2 χθες το μεσημέρι και για όσο διάστημα το επέτρεπαν οι θερμοκρασίες. Αν έχετε παραγγείλει πετρέλαιο, το πιθανότερο είναι πως θα χρειαστεί να κάνετε υπομονή και... οικονομία στην κατανάλωση.

ΓΣΕΕ: Οι εργοδότες θα πληρώσουν το μεροκάματο

Κανονικά θα πρέπει να πληρωθούν οι εργαζόμενοι οι οποίοι δεν προσήλθαν στις εργασίες τους λόγω της κακοκαιρίας.

Σύμφωνα με τη νομική υπηρεσία της ΓΣΕΕ, «κάτά το άρθρο 657 του Αστικού Κώδικα, αν ο εργαζόμενος εμποδίζεται να προσφέρει την εργασία του για σπουδαίο λόγο που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητά του, διατηρεί την αξιολογία του στις αποδοχές, τις οποίες ο εργοδότης οφείλει να καταβάλει, εκτός της περίπτωσης που έχει απασχολήσει τον εργαζόμενο λιγότερες από δέκα ημέρες».

Οι αποδοχές των ημερών αυτών οφείλονται από τον εργοδότη ακόμη και όταν η επιχείρηση δεν λειτουργήσει, παρά την αντίθετη άποψη της σχετικής εγκυκλίου που διαθέτουν οι Επιθεωρήσεις Εργασίας, ειδικά για την περίπτωση που οι επιχειρήσεις παρέμειναν κλειστές.

Επομένως, είτε η επιχείρηση λειτουργήσει είτε παρέμεινε κλειστή, ο μισθός οφείλεται στον εργαζόμενο που δεν κατόρθωσε να φθάσει στο χώρο εργασίας λόγω χιονόπτωσης.

Κλειστά τα πανεπιστήμια

Κλειστά θα παραμείνουν και σήμερα τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Αθήνας, εξαιρουμένου του ΤΕΙ Πειραιά το οποίο ανακοίνωσε πως θα λειτουργήσει κανονικά.

Υστερα από επικοινωνία με τις διοικήσεις των ΑΕΙ και ΤΕΙ της πρωτεύουσας, δεν θα πραγματοποιηθούν -για δεύτερη συνεχή ημέρα- μαθήματα και εξετάσεις στα εξής Ιδρύματα:

Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ε.Μ. Πολυτεχνείο (ορισμένα τμήματα), Πάντειο, Οικονομικό Πανεπιστήμιο, Γεωπονικό, Πανεπιστήμιο Πειραιά και ΤΕΙ Αθήνας. Οι νέες ημερομηνίες των εξετάσεων και μαθημάτων θα ανακοινωθούν από τα τμήματα των πανεπιστημίων.

Πάντως, η επικοινωνία με τις γραμματείες των σχολών κρίνεται σκόπιμη, καθώς υπάρχουν τμήματα σε ορισμένα Ιδρύματα που θα λειτουργήσουν.

«Διακοπές» για μαθητές

Κλειστά θα παραμείνουν και σήμερα όλα τα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στους 48 δήμους της Νομαρχίας Αθηνών και στις νομαρχίες Πειραιά, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής.

Τη σχετική απόφαση έλαβαν χθες οι αρμόδιοι νομάρχες, σε συσκέψεις με τους διευθυντές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να εκτεθούν σε κίνδυνο οι μαθητές, λόγω του παγετού.

ματί ε-
ρο από
περιο-
ι παγε-
λλιέρ-
πιπτώ-
λλά α-
έχουμε
βεί τις

t@enet.gr

ιοθετή-
τους.
ήθειας
λουθεί
ιστυνο-

ροχαία
ρή της
πν οδό
ς Υμπί-
ακοπή
ο πρωί.
ικής Βί-
λαμίνα.
ς το με-
; αλυσί-
-Κορίν-
σίνας.
iv η κυ-
ιακεδό-
-Σχιστό
-ρβανο-
-Λιόσια)
νίνα) με